

ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ(ਸੈ.ਸਿ.),
ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ (ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ) ਪੰਜਾਬ।

ਮੀਮੋ ਨੰ: **SCERT/2017/ECE/002**
ਮਿਤੀ: **27.07.2017**

ਵਿਸ਼ਾ:- ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਮੈਥ ਕਾਰਨਰ/ਰੂਮ/ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਅਤੇ ਵਰਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ।

- 1.0 ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।
- 2.0 ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਕਾਰਨਰ, ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਰੂਮ ਜਾਂ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ/ਸਾਇੰਸ ਕਾਰਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਕਾਰਨਰ ਜਾਂ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ/ਰੂਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜਿਗਆਸੂ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਚਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੂਚੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਕਾਰਨਰ/ਪ੍ਰਯੋਗ ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਡੇਟ ਅਤੇ ਵਰਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਕੁਝ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:-
- (i) ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਮੈਂ-ਸਮੈਂ ਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਏ. ਅਤੇ ਰਮਸਾ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਦੀਆਂ ਕਿੱਟਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਟੋਪਿਕ ਵਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਦਾ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (ii) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ/ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਮੈਥ/ਸਾਇੰਸ ਕਾਰਨਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ Exclusive Chart/Working Model/Collection ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਣ।
- (iv) ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ/ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਉੱਘੇ ਹਿਸਾਬਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨਾ ਦੇ ਪੋਟਰੋਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾ/ਕਾਢਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਹੋਵੇ, ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਅਧਿਆਪਕ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (v) ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੈਥ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਬੋਰਡ (ਫਲਾਲੈਨ ਬੋਰਡ) ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਇੰਸ/ਮੈਥ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ

- (inovative) ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਸਾਈੰਸ/ਮੈਥ ਦੇ ਰੋਚਕ ਤੱਥ, ਦੂਸਰੇ ਸੁਖਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਮੈਥ/ਸਾਈੰਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਲਿਪਸ (ਫੋਟੋਆਂ) ਆਦਿ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- (vi) ਸਾਈੰਸ/ਮੈਥ ਦੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸ਼ਕਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਛੋਟੀਆਂ-2 ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕ੍ਰਮਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਈੰਸ/ਮੈਥ ਕਾਰਨਰ/ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮਾਨ (locally available) ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਪਡੇਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (vii) ਸਾਈੰਸ/ਮੈਥ ਕਾਰਨਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਥ ਲਈ ਇਕ ਕਾਰਨਰ ਜਾਂ ਦੀਵਾਰ ਅੰਕ ਗਣਿਤਕ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਦੀਵਾਰ ਤੇ ਬੀਜ ਗਣਿਤਕ/ਰੇਖਾ ਗਣਿਤਕ/ਅੰਕ ਗਣਿਤਕ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਈੰਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ, ਡੋਡਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਰਸਾ ਸਕੇ।
- (3) ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ/ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਮੈਥ/ਸਾਈੰਸ ਕਾਰਨਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਅਤੇ ਵਰਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੀ।
- (4) ਇਹ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆਂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੀ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਸ.ਸੀ.ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.
27/7/17